

Norrköpings kommun
norrkoping.kommun@norrkoping.se

Rektorn vid Jurslaskolan
kristina.jerenius@edu.norrkoping.se

Beslut för grundskola och fritidshem

efter tillsyn i Jurslaskolan
i Norrköpings kommun

Tillsyn i Jurslaskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Norrköpings kommun under 2012 och 2013

Jurslaskolan besöktes av Skolinspektionen den 19 och den 20 mars 2013.

Fakta om skolan

Jurslaskolan ligger cirka en mil norr om Norrköpings centralort. På skolan går cirka 240 elever i förskoleklass och grundskolans årskurser 1–6. Det är en klass med två mentorer per årskurs. Klasserna delas sedan in i arbetsgrupper flexibelt utifrån en intention att skapa en god lärmiljö för eleverna.

På fritidshemmet som tillhör skolan går 140 elever. Fritidshemmets verksamhet är uppdelad två avdelningar; en för elever i förskoleklass och årskurs 1 och en för elever i årskurserna 2–3. För elever i årskurserna 4–6 finns öppen fritidsverksamhet.

På skolan finns två arbetslag; ett för förskoleklass och årskurserna 1–3 och ett för årskurserna 4–6. Fritidshemmets personal ingår i dessa arbetslag. Tre arbetslagsledare bildar en ledningsgrupp tillsammans med skolans rektor. Den nuvarande rektorn har varit rektor på skolan sedan 2005.

Skolinspektionen har tagit del av skolans egen sammanställning av måluppfyllelsen i förhållande till de nationella målen/kunskapskraven i årskurs 3 år 2009–2012. Sammanställningen visar att resultaten varierar mellan åren. År 2012 nås lägst resultat i ämnet matematik, där 86 procent av de 37 eleverna når kunskapskraven. I ämnet svenska når 92 procent av eleverna kunskapskraven. Från och med år 2012 finns kunskapskrav även i naturorienterande och samhällsorienterande ämnen. Samtliga elever når kunskapskraven i dessa ämnen.

Skolans sammanställning av måluppfyllelsen i samtliga ämnen i årskurs 5 åren 2009–2011 och årskurs 6 år 2012 visar att resultaten varierar även här. År 2012 når samtliga eller nästan alla elever kunskapskraven i respektive ämne.

Helhetsbedömning

På Jurslaskolan har eleverna goda förutsättningar att utvecklas mot de nationella målen. Rektorn och personalen har ett inkluderande förhållningssätt, där elevers eventuella svårigheter betraktas utifrån den kontext som skolan och fritidshemmet utgör. Undervisningen planeras och genomförs så att eleverna får vara delaktiga och ha ett aktivt inflytande över utbildningen. Elevernas inflytande och möjlighet till ansvarstagande ökar utifrån elevernas ålder och mognad.

En förutsättning för att eleverna ska kunna ha möjlighet att ta ansvar och ha inflytande är att eleverna känner grunderna för betygssättningen. I de flesta ämnen får eleverna god information om detta, men i en del fall är informationen om vad som krävs för ett visst betyg otydlig eller saknas. Rektorn behöver därför se till att eleverna informeras om grunderna för betygssättning i samtliga ämnen.

På fritidshemmet erbjuds eleverna en verksamhet som utgår från elevernas önskemål och intressen inom ramen för läroplanen, samtidigt som personalen har elevernas individuella behov och gruppens behov i fokus. Det faktum att skolan tills för några år sedan arbetat med åldersintegrerade klasser bidrar enligt de intervjuade till att lärarna individanpassar undervisningen i skolan. Skolinspektionen har tagit del av flera och konkreta exempel på att detta sker.

Rektorn, personalen och eleverna vittnar överlag om en lugn och trivsamt miljö på skolan och i fritidshemmet. Personal och elever arbetar på olika sätt aktivt för att eleverna ska vara trygga. Av skolans plan mot kränkande behandling framgår bland annat konkreta mål och vilka åtgärder som ska genomföras kopplat till slutsatser av kartläggningen. I planen finns också en tydlig utvärdering av tidigare läsårs plan. Detta medför att planen kan ha den funktion som lagstiftaren haft som intention. Planen tydliggör och stärker därmed arbetet mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling och ökar delaktigheten. För att planen helt ska motsvara författningarnas krav behöver dock samtliga verksamheter inom skolenheten synliggöras i denna.

Rektorn tar ansvar för att utbildningen planeras, följs upp, utvärderas och utvecklas. Utvecklingsfrågor drivs av rektorn, de tre lagledarna och särskilda ämnesutvecklare. Samtidigt är övrig personal i hög grad delaktiga i detta kvalitetsarbete som syftar till ökad måluppfyllelse.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Norrköpings kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 2 september 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet, studiero och en god miljö

Bedömning

Norrköpings kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet, studiero och en god miljö.

- Säkerställa att planen mot kränkande behandling synliggör samtliga verksamheter som planen omfattar, det vill säga förskoleklass, grundskola och fritidshem.
- Säkerställa att planen mot kränkande behandling innehåller korrekta rutiner för personalens och rektorns anmälningsskyldighet.

Motivering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Vidare ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redo-

görelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Vidare framgår av skollagen att all personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektor respektive huvudmannen. Anmälningsskyldigheten omfattar alla händelser där elever anser sig kränkta och det ska inte göras någon värdering av hur allvarlig en händelse är innan den anmäls till rektorn respektive huvudmannen.

Av Skolverkets allmänna råd med kommentarer för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling (SKOLFS 2012:10) framgår att planen ska avspegla och utgå från förhållandena i varje enskild verksamhet. Det framgår också att för att kunna bedriva ett systematiskt arbete mot kränkande behandling är det lämpligt att de rutiner som behövs finns samlade i skolans plan mot kränkande behandling.

På Jurslaskolan bedrivs ett aktivt arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Varje år upprättas en plan mot kränkande behandling. Planen uppfyller till stora delar författningarnas krav. Enligt uppgifter från skolan gäller planen för alla verksamheter vid skolenheten. Skolan kartlägger elevernas situation vad gäller trygghet både i skolan och på fritidshemmet. Det framgår dock inte av planen att den omfattar förskoleklass, grundskola och fritidshem.

Rutiner för personalens anmälningsskyldighet till rektorn och huvudmannen framgår i Jurslaskolans plan mot kränkande behandling. Dock beskrivs att personalen ska anmäla till rektorn "vid upprepade eller allvarligare händelser". Det beskrivs också att rektorn "i vissa fall" lyfter ärendet till huvudmannen. Det framgår emellertid av intervjuer att i praktiken anmäls samtliga fall då en elev upplever sig ha blivit kränkt till rektorn och vidare till huvudmannen. Det är viktigt att rutinerna för anmälningsskyldigheten är tydliga och korrekta, varför detta måste åtgärdas.

Sammantaget bedömer Skolinspektionen att skolans plan mot kränkande behandling inte uppfyller författningarnas krav.

Författning

6 kap. 6, 8 och 10 §§ skollagen

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Norrköpings kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Säkerställa att eleverna i samtliga ämnen informeras om de grunder som tillämpas vid betygssättningen.
- Säkerställa att skriftliga individuella utvecklingsplaner innehåller omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i varje ämne eleven får undervisning i.

Motivering

Information om grunderna för betygssättningen

Av skollagen framgår att eleverna ska informeras om de grunder som tillämpas vid betygssättningen. På begäran ska den som har beslutat betyget upplysa eleven och elevens vårdnadshavare om skälen för betygen.

Tillsynen visar att det varierar mellan ämnena i vilken utsträckning eleverna informeras om grunderna för betygssättningen. I flertalet ämnen har eleverna informerats om vad som krävs för olika betyg på ett för dem begripligt sätt. Lärarna har bland annat visat eleverna med hjälp av exempel vad som krävs för ett visst betyg. I några ämnen är dock den informationen otydlig eller saknas helt.

Innan betygen sattes höstterminen 2012 genomförde mentorerna individuella samtal med eleverna om betygen. Vid dessa samtal informerades eleverna om vilka betyg de skulle få och skälen till dessa. Det är främst i de ämnen som mentorerna inte själva undervisar i som eleverna uppfattar att informationen om varför de fick ett visst betyg är knapphändig. Det finns fall där eleverna inte fått någon motivering alls till varför eleven fått ett visst betyg.

Skolinspektionen bedömer utifrån ovanstående att eleverna inte får tydlig information i samtliga ämnen om de grunder som tillämpas vid betygssättningen.

Skriftlig individuell utvecklingsplan

Skriftliga individuella utvecklingsplaner utgör en del i skolans fortlöpande arbete med att informera elever och vårdnadshavare om elevens kunskapsutveckling. Av skollagen framgår att läraren vid utvecklingssamtalet, i en skriftlig individuell utvecklingsplan, ska ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i. Utvecklingsplanen ska också sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Av Skolverkets allmänna råd och kommentarer om utvecklingssamtalet och den skriftliga individuella utvecklingsplanen (SKOLFS 2012:16) framgår att läraren bör utforma omdömena så att det tydligt framgår om eleven riskerar att inte nå upp till de kunskapskrav som minst ska ha uppnåtts i slutet av det tredje, sjätte och nionde skolåret i grundskolan.

Lärarna på Jurslaskolan genomför utvecklingssamtal varje termin och i samband med dessa utarbetas skriftliga individuella utvecklingsplaner för eleverna. Skolinspektionen har tagit del av en skriftlig individuell utvecklingsplan från höstterminen 2012. I utvecklingsplanen saknas omdömen i ämnena musik och slöjd. Det går heller inte att tydligt utläsa om eleven riskerar att inte nå kunskapskraven i respektive ämne. Skolinspektionen bedömer därför att skriftliga individuella utvecklingsplaner inte utarbetas helt i enlighet med författningarnas krav.

Författning

3 kap. 15 och 17 §§ skollagen

10 kap. 13 § skollagen

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Norrköpings kommun en anmärkning.

Särskilt stöd**Bedömning**

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Av åtgärdsprogrammen framgår inte hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering

Skolan ska ge alla barn och elever möjlighet att nå utbildningens mål. En del i detta arbete är att skolan ska ge det särskilda stöd en elev behöver. Av skollagen framgår att det i dessa fall ska utarbetas ett åtgärdsprogram. Av åtgärdsprogrammet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Åtgärdsprogrammet har en central roll i skolans arbete med särskilt stöd genom att vara en hjälp för personalen när det gäller planering och utveckling av den pedagogiska verksamheten kring den enskilde eleven. Det är samtidigt en skriftlig bekräftelse på de stödåtgärder som ska vidtas och bidrar till att ge en överblick.

På Jurslaskolan utarbetas åtgärdsprogram för samtliga elever som ges särskilt stöd. Skolinspektionen har tagit del av åtgärdsprogram som utarbetats på skolan vårterminen 2012. Av åtgärdsprogrammen framgår vilka behoven är och hur de ska tillgodoses. Det framgår av tillsynen att åtgärdsprogrammen följs upp och utvärderas. Dock saknas information i åtgärdsprogrammen om hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Detta måste tydligt framgå av ett åtgärdsprogram, redan då beslutet fattas. Skolinspektionen bedömer därför att åtgärdsprogrammen inte utarbetas helt enligt författningarnas krav.

Jurslaskolan bedriver emellertid som helhet ett gott arbete med att ge eleverna särskilt stöd, vilket dokumenteras i åtgärdsprogrammen. Därför bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig. Rektorn förutsätts åtgärda bristen och någon redogörelse behöver inte lämnas till Skolinspektionen.

Författning

3 kap. 9 § skollagen

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredarna Rut Hård af Segerstad och Sofia Lindstrand.

På Skolinspektionens vägnar

Allan Westerdahl
Enhetschef

Josefin Brüde Sundin
Utredare/Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).